Dziedzictwo Estery

Sándor Márai

Tak to już będzie, z tobą i wokół ciebie, wiecznie... zawsze będzie wokół ciebie mnóstwo ludzi, kobiet i mężczyzn. Przyzwyczaję się, mój kochany... nie będzie to łatwe, ale spróbuję się przyzwyczaić. (...) Często będę samotna, (...) i nie będę szczęśliwa w pospolitym, banalnym znaczeniu tego słowa. (...) Ale moje życie będzie miało sens, będzie miało treść, może nawet trudną i bolesną.

Ja to wszystko wiem, ponieważ cię kocham. Jestem mądra jak sam papież, bo cię kocham. Będę osobą piśmienną i nauczę się obchodzić z kartami, już się uczę, jak trzeba zaznaczać króla i waleta, aby inni tego nie spostrzegli, (...) razem przygotujemy karty, zanim wyruszysz w świat pomiędzy łajdaków, owych rzekomych stróżów moralności, i gdy ty będziesz ich łupił, ja będę czekała na ciebie w domu, do którego wrócisz rano albo na trzeci dzień, i rozrzucimy dukaty, oddamy je światu, ponieważ niepotrzebny nam majątek. (...) Ja będę najpiękniejsza w Paryżu, Giacomo, zobaczysz, zawojuję szefa policji, będę z nim jadała kolacje, a tobie nie przytrafi się nic złego, ponieważ ja (...) będę cię chroniła każdym błyskiem moich oczu, każdym oddechem, byle tylko nie stało ci się nic złego.

A jeśli zarazisz się od niecnych kobiet, ja będę cię pielęgnowała.(...) (...) Nauczę się mądrze gotować, mój kochany, już się nauczyłam, (...) pójdę do kobiet, które zwodzą i kokietują, będę dla ciebie stręczycielką (...) Nauczyłam się robić na drutach, prać i prasować, ponieważ nieraz zabraknie nam pieniędzy, (...) a ja, najdroższy, zadbam, abyś mógł wyjść między ludzi w czystej, świeżo wyprasowanej koszuli z falbanami, nawet wtedy, gdy od czterech dni nie jedliśmy nic innego niż wyschniętą rybę gotowaną w oleju. Będę tak piękna, Giacomo, że czasami, kiedy będziemy mieli pieniądze i obsypiesz mnie klejnotami, jedwabiami i aksamitami i zabierzesz do londyńskiej opery, i wynajmiesz dla mnie lożę, spostrzeżesz, że wszyscy patrzą na mnie, także podczas przedstawienia; a ty siedzisz obok mnie, zimno i obojętnie popatrzymy na tłum, ponieważ wówczas nikt inny nie będzie istniał dla moich oczu prócz ciebie, i każdy zrozumie, że ta najpiękniejsza kobieta jest twoja, tylko twoja. Co sprawi ci przyjemność, bo jesteś próżny, nieludzko próżny. Każdy zrozumie, że twój triumf jest całkowity, ja jestem tą (...), która zostawiła męża i pałac, aby móc żyć z tobą, (...) i nie spojrzy na innego mężczyznę, chyba że ty sobie tego życzysz. Bo ty możesz zrobić ze mną wszystko, Giacomo. Możesz mnie sprzedać naszemu kuzynowi Ludwikowi, pozostanę twoja i tylko twoja. Możesz mi zabronić patrzeć na obcego mężczyznę, naturalnie, możesz mnie również oszpecić, mniejsza o to!...

Możesz ściąć mi włosy, rozżarzonym pogrzebaczem wypalić znamię na piersi, (...) a przekonasz się, że wciąż jeszcze będę piękna dla ciebie. (...) Wiedz, że to wszystko jest możliwe, ponieważ cię kocham. Jeśli zechcesz, mój miły, będę najskromniejszą kobietą, która żyje sama w domu z zamurowanymi przez ciebie oknami. (...) Ale, jeśli zechcesz, aby pożądanie innych mężczyzn pobudzało twoją miłość, będę zalotna i zepsuta. Jeżeli chcesz mnie upokorzyć, Giacomo, wiedz, że nie wymyślisz takiego upokorzenia, które nie byłoby dla mnie dobre; ponieważ cię kocham. (...) Jeżeli zażądasz, abym panowała nad tobą, będę dla ciebie okrutna i nieczuła. (...) Jeśli zażądasz, abym była wulgarna, znam takie słowa włoskie, francuskie, niemieckie i angielskie, które mnie zawstydzają, gdy czasem, w chwilach samotności, przyjdą mi do głowy. Nauczyłam się ich dla ciebie i tylko tobie będę je szeptać, jeśli zechcesz. Nie ma takich nałożnic w haremach, które by więcej niż ja wiedziały o czułości, bo, mój miły, studiowałam ciało i znam wszystkie jego pragnienia, także te najskrytsze. (...) Nauczyłam się tego wszystkiego, ponieważ cię kocham. Wystarczy?...

– Za mało - mówi mężczyzna.

Dyrektor naczelny: Jadwiga Oleradzka
Dyrektor artystyczny: Iwona Kempa
Zastępca dyrektora: Andrzej Churski
Kierownik literacki: Beata Banasik

Teatr im. Wilama Horzycy
Plac Teatralny 1
87-100 Toruń

Telefony: 56/622 52 22, 622 12 45 (sekr.), 622 50 21, 622 50 22 (centr.)
Fax: 56/622 37 17
e-mail: sekretariathorzycy@teatr.torun.pl
www.teatr.torun.pl.

Działalność Teatru im. Wilama Horzycy finansowana jest przez Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Zespół techniczny:
Kierownik techniczny: Vassil Moskov
, brygadier sceny: Robert Nowak
światło: Alojzy Koźlikowski
dźwięk: Włodzimierz Kopczyński, Mateusz Rutkowski
garderobiane: Izabela Baranowska, Teresa Kończykowska
prace plastyczno-malarskie: Lech Zakrzewski
fryzjerka: Elżbieta Gnutek
rekwizytor: Barbara Poczwardowska
Kierownicy pracowni:
krawieckiej: Ryszarda Hajdukiewicz
elektrycznej: Waldemar Boruń
plastycznej i rekwizytorni: Barbara Poczwardowska
brygadier pracowni akustycznej: Tomasz Baranowski
mistrz pracowni stolarskiej: Józef Cendrowski
prace farbiarskie: Brygida Szuluk

Biuro Obsługi Widzów czynne od poniedziałku do piątku w godzinach: 9:00–16:00,
w soboty 10:00–14:00
telefony: 56/622 55 97, 654 90 74, 622 55 66
fax: 56/657 55 49
e-mail: bow@teatr.torun.pl
Kasa biletowa czynna od wtorku do soboty w godzinach: 10:00–14:00 i 15:00–19:00,
w niedziele 15:00–19:00
telefon: 56/622 30 70

W programie wykorzystano:
Sándor Márai „Występ gościnny w Bolzano", Czytelnik, Warszawa 2005.

Redakcja programu: Beata Banasik
Projekt: Nika Tarnowska

(...) Zrozum mnie dobrze, kochany, tych dwóch słów: „kocham cię", nie wypowiadam ani czuląc się, ani tęskniąc – nie, raczej wymawiam je z gniewem, wykrzykuję ci prosto w twarz, niczym oskarżenie i rozkaz. Czy słyszysz mnie, Giacomo? Kocham cię. Nie kokietuję cię tymi słowami. Wzywam cię niczym sędzia, słyszysz? Kocham cię, a więc wydaję wyrok na ciebie. Kocham cię, a więc żądam, abyś był mężny. Kocham cię, a więc stwarzam cię na nowo, szarpiąc, ciągnę cię ze sobą, i gdybyś nawet był taki silny jak gwiazda przywiązana do diamentowego promienia jakiejś nieziemskiej orbity, to i wtedy zabrałabym cię ze sobą, wyrwałabym z porządku rzeczy tego świata, z twoich planów, z twojego gatunku sztuki, jak to sam nazywasz; ponieważ kocham cię. To nie jest prośba, Giacomo, ale oskarżenie, więcej, wyrok śmierci. Nie wołam cię, aby się z tobą bawić, (...) nie gapię się czule na ciebie, ścięta z nóg, z łagodnym i durnym posapywaniem: patrzę na ciebie gniewnie, wzburzona, tak jak człowiek patrzy na swojego wroga. Przywiodę cię do tej miłości prędzej czy później, nie odstąpię cię na krok, (...) ponieważ cię kocham. Wykrzykuję ci te słowa prosto w twarz, jakbym cię policzkowała, rozumiesz?... Słyszysz?... Kocham cię. Los tak zrządził, że cię kocham. Kocham cię od pięciu lat, Giacomo, od chwili, gdy zobaczyłam cię w starym ogrodzie, (...) a potem uciekłeś, a ja pogardzałam tobą i kochałam cię. Wiem, że się boisz, że wciąż jeszcze się boisz. Nie zamykaj oczu za szczelinami maski; dopiero teraz widzę cię również za maską, widzę jedynie oczy, które wtedy połyskiwały jak oczy dzikiego zwierza, kiedy bada swój łup, a teraz są mroczniejsze, jakby je przesłaniały woal i mgła; teraz są nieomal takie jak oczy zwykłego człowieka. Nie zamykaj oczu jak ktoś, kto się odwraca, bo musisz wiedzieć, że nie pozwolę ci odejść, (...) bo przecież jesteś mężczyzną, który należy do mnie, a ja jestem kobietą, która należy do ciebie, jak ofiara do mordercy, jak grzech do grzesznika, jak dzieło do artysty, jak do każdego należy to, co ma na świecie do spełnienia i przed czym chciałby uciec. Nie bój się, Giacomo! Nieomal powiedziałam: nie bój się, to aż tak nie boli! Powinnam ci przekazać odwagę, która jest również cnotą, powinnam cię nauczyć, jak masz być odważny względem samego siebie, względem nas, naszej wspólnej sprawy, która trochę jest również zbrodnią i zamachem, jak każda prawdziwa sprawa na świecie. Nie bój się, ponieważ cię kocham. Wystarczy?...

– Za dużo - powiedział mężczyzna.

Sándor Márai

Dziedzictwo Estery

(Eszter hagyatéka és három kisregény)

przekład: Feliks Netz

Obsada:
Estera: Maria Kierzkowska
Lajos: Sławomir Maciejewski
Ewa: Mirosława Sobik
Nunu: Wanda Ślęzak (gościnnie)
Endre: Marek Milczarczyk
Laci: Paweł Kowalski
Tibor: Jarosław Felczykowski

Adaptacja i reżyseria: Pia Partum
Scenografia i kostiumy: Małgorzata Doraczyńska
Muzyka: Bogumił Misala IP (Identity Problem)
Światło: Alicja Pietrucka

Asystent reżysera: Paweł Kowalski
Inspicjent-sufler: Anna Kruzińska

Premiera: 8 stycznia 2012 roku